

CÒMICS, POLÍTIQS, RELIGIOSOS I PROFESSIONALS

EDAT MITJANA

EL PRIMER ALMANAC EN CATALÀ DATA DE FINALS DEL SEGLE XV. A LA FOTO, NORBERT TOMÀS, AMB EL CALENDARI DEL 2019.

La paraula almanac procedeix de dos mots àrabs, un que vol dir "calendari" i un altre que significa "clima". Abans de la invenció de la impremta ja se'n feien servir, escrits a ma, però fou sobretot a partir del segle XV que es van popularitzar de debó. El primer almanac en català data de 1484. Tanmateix, l'època d'or dels calendaris editats a Catalunya va ser el segle XIX. Catalunya era un centre d'impressió important perquè tenia una indústria paperera consolidada i, quan van desaparèixer la censura i el monopoli estatal, es van començar a publicar calendaris satírics, polítics i religiosos, així com els especialitzats que anaven adreçats a per-

sones que exercien diferents oficis. Els recaders els feien arribar a tot el territori i es venien en botigues de tota mena, per exemple les de pesca salada o les de plats i olles. També va ser en aquella època que les empreses van decidir editar calendaris de propaganda. La gran majoria tenien les il·lustracions en blanc i negre però l'any 1883 en va sortir un en color. Curiosament, un mateix gravat podia apareixer en diversos almanacs diferents. Molts dibuixos i gravats eren obra d'artistes coneguts i es diu que al calendari del "Patufet" de l'any 1919 s'hi va publicar un dibuix d'un noi que més tard es faria molt famós: es deia Salvador Dalí.

/ 1 /

Calendari estacional

El Calendari de l'Ermità inclou informació sobre les èpoques de collita de fruites i verdures.

/ 2 /

Gravats originals

Gran part de les il·lustracions són antigues.

/ 3 /

Photoshop

Alguns gravats originals han estat lleugerament retocats amb photoshop per catalanitzar els noms dels signes del Zodiac i els títols de les seccions.

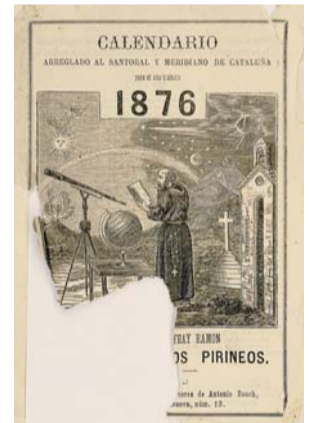
NEGOCI FAMILIAR

Antoni M. Morera Colom (1819-1893) va ser l'iniciador de la publicació del "Calendario del Ermitaño de los Pirineos" i, anys més tard, de la revista "La familia". El seu fill Joan Baptista Morera Bargalló, el seu nét Joan Baptista Morera Traval i el rebesnét Norbert Tomàs Bilbeny han continuat editant el calendari.

CELESTÍ SADURNÍ

La portada del calendari és un gravat de 1876 de Celestí Sadurní (1830-1896), un artista nascut a Ripoll i molt conegut a la seva època, no només a Catalunya sinó també per tot Europa i Amèrica.

CONFERÈNCIA

Norbert Tomàs va ser a Terrassa fa uns dies per pronunciar la conferència "La indústria catalana de mesurar el temps" al Centre Excursionista. Hi va comentar que l'auge dels calendaris al nostre país curiosament va coincidir amb l'any de creació dels moviments excursionistes a Catalunya.

que el què dona més feina "és buscar l'autenticitat de les dades". Ara el Calendari de l'Ermità té "el santoral en català" i inclou el desplegable "calendari dels nens i les nenes" il·lustrat per Xavi Malet, a banda de tenir la seva pròpia pàgina web. "Aquesta publicació s'ha mantingut gràcies a la gent perquè no té subvencions ni gaire publicitat", assegura Tomàs.

El calendari per a 2019 és a la venda des del dia de Sant Galderic (16 d'octubre), patró dels pagesos catalans. Com a principal novetat d'enguany, incorpora una col·laboració de Marcel·lí Virgili, conegut per la seva participació al programa radiofònic "Versió Rac 1". Virgili signa la nova secció "El racó de rumiar".

L'editorial treu altres publicacions de cultura popular i tradicional, com ara un llibre de receptes i guisats, un sobre pocions i herbes medicinals o un altre sobre les maneres de celebrar el Nadal. Entre els seus projectes més immediats hi ha llibres de divulgació sobre astronomia i jocs populars, entre d'altres temes.

DES DE 1943

Pare Llaurador, 35-37
Tel. 93 788 00 98

RE BAI XES

DES DEL 28
DE DESEMBRE